

[Kaj Hansen.]

For det andet har vi haft alle tiders milde vinter, og derfor er der heller ingen ledighed på grund af vejrliget.

For det tredje er det gennemsnitstal for byggefagene, men der er stor forskel på ledigheden inden for de enkelte fagområder. På grund af den måde, man bygger huse på, er det murerne, der først bliver ledige, og det viser tallene også. I Murerens Fagforening af 1919 for København & Omegn var der den 2. januar 584 arbejdsløse eller næsten 20 pct. I samme område var der 850 arbejdsløse jord- og betonarbejdere. I Århus går 10 pct. af murerne ledige, medens andre 10 pct. har søgt over i andet arbejde.

Mange andre eksempler kunne nævnes, men skriften på væggen er tydelig nok.

Helt afgørende er det imidlertid, hvordan udsigterne tegner sig for byggeriet i de nærmeste måneder, og her kan vi begynde med rapporten fra det økonomiske råd af 22. november 1973, hvor udsigterne vurderes således:

„Der skulle derfor kunne ventes fortsat høj beskæftigelsesgrad i boligbyggeriet et stykke ind i 1974, men til gengæld vil man da formentlig omkring midten af året kunne komme ud for et ret pludseligt fald i den samlede byggeaktivitet.“

Nu tyder det ydermere på, at vi ikke engang når frem til midten af 1974, før byggekatastrofen er over os. Dette synspunkt understøttes af mange kendsgerninger og nøgterne vurderinger. Konjunkturbarometret for bygge- og anlægsvirksomhed, taget fra Nyt fra Danmarks Statistik den 25. januar i år, viser, at der vil ske en kraftig ikke-sæsonbetiget nedgang i produktion og beskæftigelse allerede i første kvartal af dette år, og det viser endvidere, at ordrebeholdningerne bliver kraftigt reduceret ved udgangen af marts måned.

De, der virkelig vil sætte sig ind i situationen i bygge- og anlægssektoren, vil få bekræftet, at hvis det fortsætter i samme spor som nu, så er byggekatastrofen lige om hjørnet. På mange ingeniørkontorer og arkitekttegnestuer ved man ikke, hvad man skal tage fat på blot om to måneder. Da arbejdet her er første fase for boligbyggeri og anlægsarbejder, viser det, hvor alvorlig situationen er. Såfremt bygge- og anlægsstoppet ikke

afvikles fornuftigt nu, samtidig med at der gennemføres foranstaltninger til et planmæssigt boligbyggeri, så anslår kyndige byggefolk — og det ved boligministeren — at kapaciteten i byggesektoren i andet halvår af 1974 kun vil være udnyttet 50-60 pct., og det vil medføre en arbejdsløshed i byggefagene på 20.000 eller mere.

Bygge- og anlægsstoppet for kommuner og amtskommuner har medført, at nødvendigt og samfundsgavnligt byggeri nu har været stoppet i lang tid, og de dispensationer, der er givet, er helt utilstrækkelige. Det er i denne forbindelse værd at mærke sig, hvad det økonomiske råd anfører i sin redegørelse af 22. november 1973, kap. 3. side 15. Her står:

„Hensynet til at undgå en ophobning af behov for offentlige anlæg, en ophobning, som på senere tidspunkter kan vise sig at vanskeliggøre stabiliseringsbestrebelse, taler for, at dispensationsreglerne administreres med voksende smidighed.“

Hvis der overhovedet har været nogen smidighed, så har den i hvert fald ikke været voksende. Men nu kan det ikke klares med smidighed længere. Nu må bygge- og anlægsstoppet for kommuner og amtskommuner afvikles. Mange kommuner står over for store problemer og vanskeligheder, der ikke kan løses, hvis man ikke kan få lov til at bygge de nødvendige institutioner. Det gælder også mange nødvendige anlægsarbejder i kommunerne. Næsten alle kommuner har disse problemer. Fra magistraten i Odense har indenrigsministeriet modtaget en anmodning om at få dispensation til en række yderst nødvendige arbejder som udvidelse af skoler, plejehjem, rensningsanlæg m.v. En tidligere indsendt ønskeseddel har ministeriet fuldstændig ignoreret. Tilsvarende eksempler kan hentes fra mange andre kommuner. Dette stop for nødvendige arbejder er til stor gene for borgerne og er i virkeligheden en kortsynet politik, hvor man sparer på skillingen og lader daleren rulle.

Udsigterne for boligbyggeriet er trange. Det skyldes såvel byggestop som finansieringsvanskeligheder og jordspekulation. Der er sket en alvorlig nedgang i det almenyttige byggeri. Loven giver mulighed for igangsættelse af 13.000 almenyttige boliger